

Seminární práce z Pojistné ekonomiky

Téma: Analýza bankopojištění finančních skupin

Zpracovali: Tomáš Ciprovský
Jan Ticháček

Datum prezentace: 28.11.2005

v Brně dne 21.11.2005

1 Úvod

Předkládaná práce je pojmenována Analýza bankopojištění finančních skupin. Již ze samotného názvu je zřejmé, že zkoumaná problematika neleží výhradně v oblasti pojišťovnictví, nýbrž půjde o pochycení fenoménu přítomného současně ve dvou odlišných sektorech finančnictví, a to bankovníctví a pojišťovnictví. Bankopojištění, jako produkt obsahující prvky pojistného produktu a bankovního produktu, je jevem poměrně mladým, se svými počátky ve 2. polovině 20. století. K jeho formování přispěly globalizační tendence působící ve finanční sféře, oblast bankovníctví a pojišťovnictví nevyjímaje. Vznik bankopojištění či bankopojišťovnictví je možné označit jako výsledek přirozeného procesu, neboť propojení bank a pojišťoven a s tím související propojení bankovních a pojistných produktů v rámci finančního sektoru vytváří prostor pro racionalizaci postupů vedoucích obě skupiny finančních institucí k efektivnosti.

Cílem této seminární práce je především vysvětlit pojem bankopojištění a pojmů souvisejících, neboť pochopení podstaty bankopojištění a zároveň odlišení od produktů do jisté míry podobných je významné pro patřičnou orientaci v rámci bankovního a pojistného sektoru. Kromě této teoretické roviny však zároveň popíšeme nejběžnější bankopojistné produkty v rámci českého finančního sektoru a také subjekty, resp. vztahy mezi těmito subjekty, které bankopojistné produkty poskytují. Toto bychom mohli označit za cíl seminární práce související s oblastí praxe. Nakonec se pokusíme, s užitím informací získaných při vypracovávání této práce, postihnout perspektivy bankopojištění jako trendu postupného odstraňování bariér mezi jednotlivými finančními produkty a mezi samotnými finančními institucemi, a to se zaměřením na situaci v České republice.

V první části seminární práce nejdříve vymezíme pojem bankopojištění, spolu s pojmy souvisejícími, jako jsou bankopojišťovna, bankopojišťovnictví a finanční konglomerát. Zároveň provedeme odlišení termínu bankopojištění od tzv. cross-selling. Určitý prostor bude také věnován formám spolupráce a vztahům mezi subjekty, které bankopojistné produkty nabízejí. Část zabývající se teoretickými výklady bude uzavřena popisem nejběžnějších bankopojistných produktů a také prezentováním informací, jež poskytnou základní přehled o významu bankopojištění ve světě.

Následující kapitoly jsou již koncipovány ve vztahu k poměrům na českém bankovním a pojistném trhu. Budeme zde tedy analyzovat konkrétní bankopojistné produkty, které finanční instituce v rámci českého trhu nabízejí. Jelikož při poskytování bankopojistných produktů je nutná určitá součinnost různých typů finančních institucí (banka, pojišťovna), zároveň v této části osvětlíme charakter a případné vztahy mezi subjekty, které se na vzniku, prodeji a realizaci bankopojistných produktů podílejí.

2 Formy distribuce pojistných produktů

Existují různé formy prodeje pojistných produktů, které mohou pojišťovny při své činnosti využívat. Mezi základní formy distribuce pojistných produktů je možno zařadit tyto:

- **přepážkový prodej** – jedná se o prodej na obchodních místech pojišťovny; na přepážkách pojišťoven ovšem není možné uzavírat ty typy pojištění, které vyžadují složitější administrativní postupy (např. detailní prohlídka pojišťovaného objektu u majetkových pojištění); prodejci na přepážkách se řadí mezi zaměstnance pojišťovny, jsou tedy odměňováni stálým platem či smíšeným způsobem odměňování, jenž zaměstnance více motivuje; pracovníci na přepážkách kromě prodeje pojistných produktů taktéž poskytují informace klientům, registrují změny v již uzavřených pojistných smlouvách a řeší případné problémy a stížnosti zákazníků;
- **prodej prostřednictvím pojišťovacích zprostředkovatelů** – tento prodej probíhá mimo obchodní místa pojišťovny, zpravidla přímo v domácnostech fyzických osob či místech podnikání podnikatelů a osob právnických; jednotlivé skupiny pojišťovacích zprostředkovatelů mají odlišný vztah k pojišťovnám, avšak obecně nejsou jejich zaměstnanci; stejně tak poskytují různý rozsah svých služeb v pojišťovací činnosti; pojišťovací zprostředkovatelé patří mezi nejvýznamnější prodejce pojistných produktů;
- **přímý prodej (přímý marketing)** – představuje neosobní formu prodeje; jedná se o použití informačních a komunikačních médií, především prodej pojištění po telefonu (tzv. telepojištění), v některých případech použití faxu, hlavně však využití internetu;
- **prodej prostřednictvím kooperačních partnerů** – kooperační partneři jsou subjekty, které působí v odlišné oblasti podnikání a nabízení pojištění považují za rozšíření palety služeb pro své partnery; mezi tyto kooperační partnery v odvětví pojišťovnictví se mimo jiné řadí:
 - banky,
 - stavební spořitelny,
 - leasingové společnosti,
 - cestovní kanceláře, aj.;

prodej pojištění prostřednictvím těchto kooperačních partnerů je většinou vázaný na jiný poskytovaný finanční produkt; velmi rozšířenou a perspektivní formou spolupráce komerční pojišťovny s jinou institucí je prodej pojištění na přepážkách obchodních bank; jedná se o tzv. bankopojištění, kterým se budeme v dalším podrobněji zabývat.

Při zkoumání a výběru vhodného prodejního kanálu pro své pojistné produkty mohou pojišťovny zohledňovat odlišná kritéria. Jedním z nich je například nákladovost prodeje. Pokud je pojistný produkt prodán na přepážce pojišťovny, bude hlavním nákladovým faktorem prodeje mzda zaměstnance. Při prodeji prostřednictvím pojišťovacích zprostředkovatelů není nákladovým faktorem mzda, avšak provize pojišťovacího zprostředkovatele. V případě přímého prodeje pojistného produktu na internetu je za nákladový faktor možno považovat investice do vývoje počítačového software. Mimo nákladovosti prodeje ovšem pochopitelně existují kritéria další (počet oslovených osob, aj.).

3 Bankopojištění

3.1 Definice bankopojištění

S ohledem na předchozí část je tedy možné konstatovat, že bankopojištění je jednou z možných distribučních cest pojistných produktů. Při určitém zjednodušení lze bankopojištění vymezit jako kombinaci finančních produktů bank a pojišťoven. Z podrobných, a zároveň přesnějších definic bankopojištění, vybíráme tu, jenž stanoví, že bankopojištění je chápáno jako integrace bankovních a pojišťovacích operací, jejímž cílem je

efektivní vytváření a distribuce bankovních a pojistných produktů pro společnou skupinu klientů.

3.2 Odlišení pojmů bankopojištění a „cross-selling“

Odborná literatura zdůrazňuje, že každý pojistný produkt prodávaný bankou není možné nazývat bankopojistným produktem. Některé finanční skupiny v rámci svých služeb uskutečňují prodej různých druhů pojistných produktů klientům banky, ovšem bez silnější vazby pojistného produktu na produkt bankovní, resp. beze vztahu k bankovním službám. Takovýto prodej však není možné označit za čistou formu bankopojištění, jedná se spíše o tzv. cross-selling, kdy banka pouze umožňuje nákup produktů jiných finančních odvětví. Jako bankopojistný produkt (bankopojištění) je možné chápat finanční produkt (např. osobní půjčka, revolvingový úvěr, finanční leasing, hypoteční úvěr, spotřebitelský úvěr, aj.), do něhož je integrován pojistný produkt, který je vnitřně propojený s finančním produktem a přináší dodatečnou užitnou hodnotu koncovému klientovi finanční instituce. V této souvislosti je ovšem třeba podotknout, že v dalším textu bude z naší strany pojem bankopojištění chápán spíše široce, tudíž v jednotlivých případech může dojít k podřazení pod tento pojem také těch produktů, které by při přísném výkladu pojistné teorie bylo nutno považovat za cross-selling.

3.3 Hloubka propojení mezi bankou a pojišťovnou při poskytování bankopojistných produktů (služeb)

Je zřejmé, že běžný stav, kdy pojistné produkty jsou nabízeny prostřednictvím pojišťovny a bankovní produkty jsou poskytovány bankovní institucí, musí být v případě bankopojištění modifikován, neboť produkty obou odvětví (bankovníctví, pojišťovnictví) nabízí a prodává jediný subjekt. Ačkoliv se bude vždy jednat o spolupráci mezi bankovní a pojišťovací institucí, kdy praktický důsledek – možnost zakoupit pojistný produkt v obchodním místě banky – bude pro klienty shodný, je možné z teoretického hlediska rozlišovat různé hloubky propojení či kooperace mezi bankou a pojišťovnou. Běžné tak jsou tři základní fáze této kooperace:

- **první fáze** – banka je v pozici pojišťovacího zprostředkovatele, její úloha spočívá výhradně v distribuci pojistných produktů; v této fázi je význam prodeje pojistných produktů bankou omezený na to, že klienti dávají bance přednost pro větší rozsah jejích služeb, jedná se tedy o „nákup pod jednou střešou“; pro klienty banky je výhodné využít nabídku bankopojištění, neboť je to pro ně pohodlnější a rychlejší; banka zároveň prodává jen jednodušší typy pojistných produktů, v případě složitějších je schopna klientovi zabezpečit střetnutí s odborným pojišťovacím zprostředkovatelem v prostorách banky;
- **druhá fáze** – je charakterizována rozsáhlejší kooperací banky a pojišťovny, kdy oba subjekty hledají odstranitelné duplicity v řízení a distribuci, možnosti sjednocení marketingové politiky, správní a administrativní činnosti, apod.; v této fázi může banka prodávající a realizující pojistné produkty dospět ke zjištění, že by mohla vytvořit ze svých klientů dostatečně široký pojistný kmen; řešením zde je založení vlastní pojišťovny bankou s účelovým zaměřením na ty produkty, jejichž úspěšnost si mohla ověřit v předcházejících obdobích;
- **třetí fáze** – v této fázi již bankopojišťovna sama analyzuje potřeby svých klientů a vytváří nové pojistné produkty; komerční pojišťovna zde vystupuje pouze jako jedno z oddělení nového subjektu; příznačné je také zjednodušování právní formy a vlastnické struktury subjektu.

V předchozím dělení byla zohledněna zejména míra kooperace a propojení banky a pojišťovny. Je tak vhodné doplnit, že existují různé strategie zavádění modelu bankopojištění realizované bankou a pojišťovnou. Může se jednat např. o založení nové pobočky bankou,

založení společného podniku bankou a pojišťovnou, založení společných holdingových společností, strategie majoritního podílu, strategie dobrovolných fúzí, strategie kombinované účasti a distribuce, aj.

3.4 Bankopojišťovnictví, bankopojišťovna, finanční skupina (konglomerát)

Vzhledem ke snaze poskytovat co nejkomplexnější služby s minimem nákladů dochází k propojování bank a pojišťoven v celosvětovém měřítku. Tento trend dal vzniknout novému odvětví hospodářství, které se nazývá bankopojišťovnictví. Proces vzniku bankopojišťovnictví je vyústěním tendencí globalizace finančních trhů a institucí. Vysoká míra spolupráce bank a pojišťoven plyne z podobnosti obou odvětví a produktů, které nabízejí, z konkurence, resp. snahy o její odstranění či také z legislativních impulsů. Cílem takovéto spolupráce je především využití synergetických efektů, které z ní plynou.

Pod pojmem bankopojišťovna je třeba rozumět zpravidla banku, která poskytuje škálu bankovních a pojistných služeb. Bankopojišťovny vznikají nejčastěji formou fúzí, akvizicí, případně cestou distribuční spolupráce mezi bankovními a pojišťovacími institucemi, ale také založením vlastní pobočky bankou či pojišťovnou. Jako jedna z neúspěšnějších bankopojišťoven vůbec je často prezentována Internationale Nederlanden Group (ING), která vznikla v roce 1990 fúzí největší holandské pojišťovny s třetí největší holandskou bankou. Jedná se tedy o celou finanční skupinu (viz. níže), nikoliv o samotnou banku, která do svých služeb integruje také pojištění. V podmínkách českého finančního trhu by bylo patrně obtížné určit subjekt, jenž lze označit za bankopojišťovnu. Většina bank poskytujících pojistné služby nabízí tyto prostřednictvím majetkově spřízněných subjektů v rámci finanční skupiny. Mimo pojistných a bankovních služeb jsou však banky často činné také v dalších finančních oblastech (např. leasingové služby), zároveň bývají bankovní a pojišťovací služby nabízeny subjekty v rámci finanční skupiny pod různým názvem (např. Česká spořitelna, resp. Pojišťovna České spořitelny), proto subjekty na českém finančním trhu nenaplňují pojmové znaky bankopojišťovny. Na druhou stranu je ovšem nutné konstatovat, že své aktivity na český finanční trh přenášejí také zahraniční společnosti (např. právě výše citovaná ING), u nichž je označení bankopojišťovna příhodné.

Vzhledem ke snaze odstraňovat bariéry v oblasti poskytování služeb, kdy jednotlivé finanční instituce nabízejí svým klientům služby rozmanitého charakteru, je třeba této skutečnosti přizpůsobit také organizační a majetkovou strukturu těchto subjektů. Vznikají tak finanční konglomeráty, neboli skupiny dvou a více vzájemně propojených finančních institucí poskytujících finanční služby, které je možné definovat jako skupinu firem pod společnou kontrolou, jejíž činnost sestává z poskytování služeb v alespoň dvou různých segmentech finančního sektoru.

3.5 Bankopojistné produkty

Především je zde nutné zdůraznit, což ovšem plyne již z předchozího, že bankopojistné produkty nejsou všechny pojistné produkty, jež si může klient zakoupit v bance. U bankopojistných produktů je charakteristická jejich komplexita a provázanost, bude se tedy jednat o ty pojistné produkty, které si klient zakoupí jako neoddělitelnou součást bankovního produktu anebo jako doplňkovou službu či bonus.

Jedním z nejběžnějších příkladů bankopojistného produktu, jež vykazuje určitou míru provázanosti, je kombinace hypotečního úvěru se životním pojištěním, kdy v případě smrti klienta banky (dlužníka ve vztahu k bance) bude zbývající nesplacená část úvěru umořena z jeho životní pojistky. Tento typ pojištění si klient může pochopitelně sjednat také k dalším typům úvěrů (např. spotřebitelskému úvěru). Ve většině případů půjde o čistě rizikovou pojistku. Rizika, na která se takovéto pojištění vztahuje, mohou být různá, například riziko

úrazu, invalidity, ztráty zaměstnání, atp. Provázanost produktů je možné sledovat v tom, že životní pojištění (pojistný produkt) odejímá z klienta banky (kupujícího určitý bankovní produkt) předem vymezená rizika, a tedy přináší k nakupovanému bankovnímu produktu dodatečnou užitnou hodnotu.

Dalším příkladem bankopojištění jsou kombinace investičních či spořicíh programů s životním pojištěním. Klientovi banky je tak dána možnost dlouhodobého investování (spoření), přičemž jako bonus získává životní pojištění, které mu dává jistotu, že v případě nepředvídatelných životních situací bude zabezpečen on a také jeho rodina s ohledem na pojistné plnění pojistitele.

Specifickým příkladem bankopojistného produktu, jež ovšem není možné řadit do této skupiny bez výhrad, je cestovní pojištění poskytované k platebním kartám. Problematičnost spočívá ve skutečnosti, že cestovní pojištění neváže k samotné platební kartě žádný vztah, jedná se pouze o určitý bonus ke kartě. Toto pojištění je zpravidla roční a je tedy vhodné zejména pro osoby, které cestují často. Pojistné krytí je dostatečně vysoké a cena takového pojištění je ve srovnání s cestovním pojištěním uzavíraným v pojišťovněch značně výhodná, v čemž lze tedy spatřovat jistou dodatečnou hodnotu pro klienta.

Zde může být zajímavé doplnit, že z hlediska činnosti bank je za nejdůležitější bankopojistný produkt považováno pojištění úvěrových rizik a s tím související produkty životního pojištění. Hlavní příčinou tohoto ovšem není zisk z prodeje produktů životního pojištění, nýbrž snížení úvěrového rizika banky. Naopak nejnižší podíl a význam v rámci činnosti bank zaujímá cestovní pojištění léčebných nákladů v zahraničí.

3.6 Výhody a nevýhody bankopojištění

Bankopojištění v sobě zahrnuje výhody obou sektorů, t. j. sektoru bankovních a pojišťovacích služeb, stejně jako výhody vztahující se k samotnému klientovi banky. Jejich pozitivní efekt je však v určitých případech diskutabilní, neboť některé výhody se sebou zároveň přinášejí různá omezení či nevýhody.

Mezi hlavní přínosy bankopojistných produktů patří:

- komplexnost – spojení klasického bankovního produktu s určitým druhem pojištění přináší klientovi přidanou hodnotu, zejména úsporu času, rychlost, zvýšení komfortu a využití atraktivních podmínek vytvořených výhradně pro tento produkt; za jiných okolností by byl nucen podobné produkty sjednávat na dvou odlišných místech;
- celkový finanční efekt pro klienta – pokud klient skutečně cítí potřebu využít bankovní a pojišťovací služby, které jsou součástí komplexního produktu, jejich současným nákupem ušetří finanční prostředky; tyto produkty nabízené ve formě balíčků jsou obvykle levnější; dále je nutné zohlednit, že klient neplatí různé poplatky dvěma institucím a podepisuje několik smluv zároveň, což snižuje transakční náklady;
- redukce transakčních nákladů bankopojišťovny – ta uzavírá veškeré smlouvy vázané k bankopojistnému produktu v jeden okamžik a jediným svým zaměstnancem; celý proces je tedy urychlen a je zde vytvořen prostor pro snižování mzdových nákladů;
- snižování nákladů na odbyt pojištění prostřednictvím pojišťovacích zprostředkovatelů;
- vyšší důvěryhodnost místa a osob sjednání bankopojistného produktu – sjednání bankopojistných produktů obecně provádějí zaměstnanci banky, kteří jsou dle průzkumů z pohledu klientů důvěryhodnější;
- možnost využití informací o klientovi – pojistitel prodávající pojištění prostřednictvím banky má zpravidla možnost oslovit zákazníky této banky; banky spravují databáze obsahující přesné informace o zákaznících, které je možné při prodeji vhodně využít.

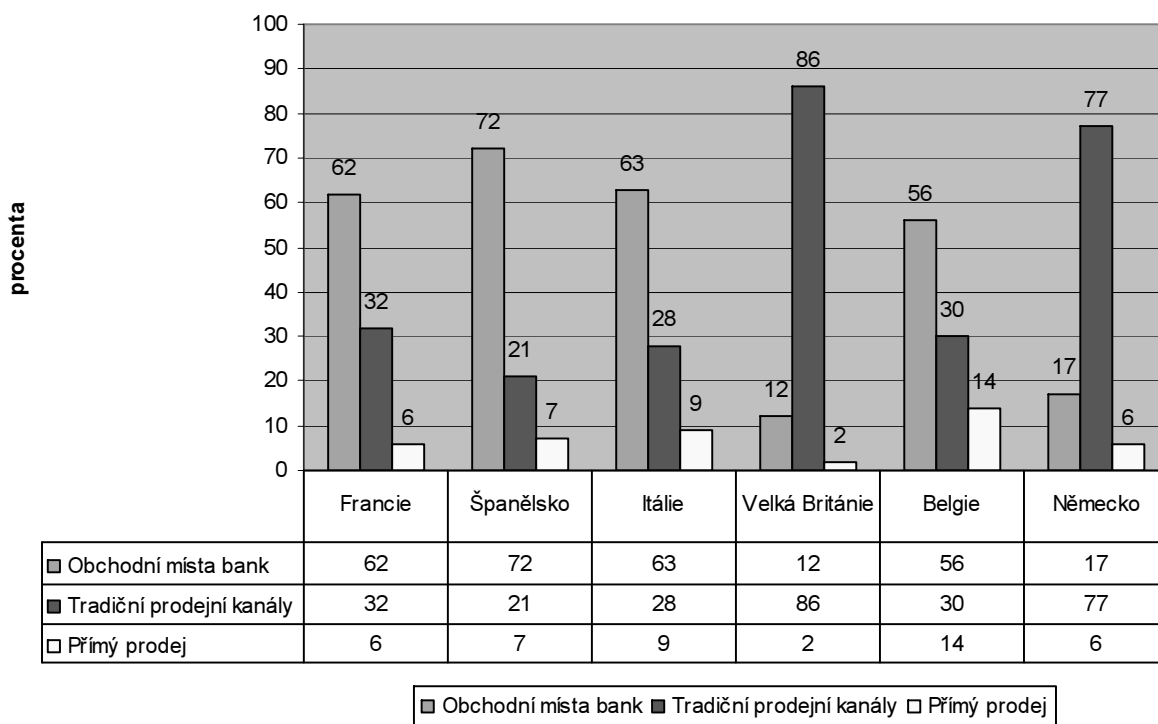
Mezi hlavní nevýhody bankopojistných produktů náleží:

- jsou vhodné především při prodeji jednoduchých, standardizovaných produktů – neexistují specializované bankopojistné produkty dle požadavků klientů; příčinou je zejména zaměření prodávajícího personálu, který není na prodej pojistných produktů prioritně orientován; prodej pojištění je pro banku spíše doplňkovou činností;
- počáteční organizační složitost a nákladovost zavádění bankopojistných produktů – tyto souvisí s propojováním informačních systémů jednotlivých ústavů, se školeními personálu pro různé distribuční kanály, odlišné pojetí marketingu; při fúzích a akvizicích je možné očekávat také problémy s přijetím jednotné podnikové kultury, s vytvořením odpovídající organizační struktury a v neposlední řadě také s reakcí části managementu, pro kterou se v nové struktuře již nenajde uplatnění.

3.7 Vývoj a postavení bankopojiš'ovnictví ve světě

Závěrem teoretické části se pokusíme ve vší stručnosti shrnout význam bankopojistných produktů ve světě, místy s osvětlením historických souvislostí. V příkládané tabulce lze vyčíst, jakými způsoby je prováděn prodej pojistných produktů v jednotlivých zemích.

Význam jednotlivých forem prodeje pojistných produktů ve vybraných zemích v r. 2002

Pramen: vlastní konstrukce s užitím literatury Mikovínyová, L. Aktuální problémy v oblasti bankopojištění. Brno: ESF MU, 2005.

Z tabulky je možné zjistit, že v určitých státech Evropské Unie je prodej pojistných produktů prostřednictvím bank velice významný. Tato data však mohou být do jisté míry zavádějící, neboť není zřejmé, zda se jedná výhradně o bankopojistné produkty či také o cross-selling. Příčiny zásadního významu bank při prodeji pojistných produktů ve Francii, Španělsku, Itálii a Belgii jsou do jisté míry odlišné. Zatímco v případě Francie, která je považována za nejrozvinutější bankopojistný trh, sehrává roli zejména historický faktor (kontinuální vývoj bankopojištění v dostatečně dlouhém časovém období), ve Španělsku, jež vykazuje nejvyšší podíl prodeje pojistných produktů prostřednictvím bank, je tento způsob zejména

specifickou úlohou sítě pevně etablovaných regionálních bank, které tak jsou klientům nablízku. Naopak ve Velké Británii a v Německu jednoznačně dominují pojišťovací zprostředkovatelé. Pokud bychom chtěli sledovat situaci v této oblasti ve Spojených státech amerických, je třeba říci, že v USA se bankopojištnictví takřka nevyvíjí vzhledem ke složitostem plynoucím ze striktní legislativy. Existuje zde tedy pouze minimum příkladů spolupráce bank a pojišťoven.

4 Bankopojistné produkty na českém finančním trhu

4.1 Základní údaje o Pojišťovně České spořitelny, vztah Pojišťovny České spořitelny a České spořitelny

Pojišťovna České spořitelny (dále jen „PČS“) byla založena v říjnu 1992 pod názvem Živnostenská pojišťovna a zahájila svou činnost v lednu 1993. V roce 1995 došlo ke kapitálovému vstupu ze strany České spořitelny (dále jen „ČS“) do PČS. Na konci roku 2000 získala PČS nového akcionáře v podobě největší rakouské životní pojišťovny Sparkassen Versicherung, člena Finanční skupiny Erste Bank. Na základě transformace ČS a celé její finanční skupiny s účinností od 17. 9. 2001 vystupuje PČS pod svým současným názvem. Zároveň v roce 2001 počíná rozvoj prodeje pojistných produktů nabízených ze strany PČS v síti poboček ČS, tedy bankopojištění. Koncem roku 2003 prodala PČS na základě výběrového řízení neživotní část pojišťovny společnosti Kooperativa, od roku 2004 se tak PČS specializuje pouze na prodej životního pojištění, a to prostřednictvím pobočkové sítě ČS a vybraných externích sítí. Vybrané produkty neživotního pojištění jsou nicméně Finanční skupinou České spořitelny nabízeny nadále, a to prostřednictvím strategického partnera (pojišťovna Kooperativa). PČS má v současné době dva akcionáře, Českou spořitelnu, a.s., která vlastní 55,2 procentní podíl PČS a společnost Sparkassen Versicherung AG (člen skupiny Erste Bank), jenž drží zbývajících 44,8%. PČS je tedy dceřinou společností ČS.

4.2 Charakteristika bankopojistných produktů Finanční skupiny České spořitelny (ČS)

Česká spořitelna nabízí pět skupin bankopojistných produktů. Jedná se o cestovní pojištění k mezinárodním platebním kartám, pojištění zneužití platební karty v případě ztráty nebo odcizení, kombinaci životního pojištění s různými spořicími a investičními programy, úvěrové životní pojištění a nakonec pojištění bytů, budov a staveb. První čtyři jmenované skupiny bankopojistných produktů realizuje ČS prostřednictvím PČS, poslední z nich (pojištění bytů, budov a staveb) ve spolupráci se strategickým partnerem, neboť zde jde o oblast pojištění neživotního. Mimoto PČS nabízí další pojistné produkty životního pojištění, např. úrazové pojištění osob, avšak v tomto případě se nejedná o bankopojistný produkt, nýbrž o cross-selling.

4.2.1 Cestovní pojištění k mezinárodním platebním kartám

Tento pojistný produkt zařazujeme mezi bankopojistné s výhradou učiněnou v teoretické části. Cestovní pojištění k mezinárodním platebním kartám je určeno všem držitelům platebních karet vydaných Českou spořitelnou, tedy MasterCard, Maestro, Visa a Visa Electron. Držitel mezinárodní karty si může vybrat, zda požaduje kartu bez pojištění, kartu s pojištěním jednotlivce či kartu s pojištěním jednotlivce a pojištěním rodinných příslušníků. Cestovní pojištění se vztahuje na pojistné události, které nastanou mimo území ČR a mimo země trvalého pobytu držitele karty. Pojistné období začíná okamžikem opuštění ČR a končí překročením státní hranice zpět do ČR, nejpozději však uplynutím 90. dne (120. dne) od nástupu na cestu. Klienti si mohou vybrat ze tří nabízených variant cestovního pojištění, které se liší cenou a zároveň rozsahem poskytovaných služeb. Cestovní pojištění k mezinárodním kartám je koncipováno jako roční. Podmínky a rozsah služeb jednotlivých variant shrnuje přiložená tabulka.

Tabulka: Cestovní pojištění k mezinárodním platebním kartám v ČS, a.s.

Název pojištění	COMFORT	EXCLUSIVE	GOLD
Pojistné roční	300 Kč	v ceně karty	v ceně karty
Rodinní příslušníci (+1 dospělý + 3 vlastní potomci do 18 let) tzv. varianta Family	450 Kč	750 Kč	1500 Kč
Maximální souvislá doba pobytu	90 dní	90 dní	120 dní
Cestovní pojištění			
Pojistné plnění	Pojistné částky (Kč)		
Léčebné výlohy	1,5 mil.	2,5 mil.	3,5 mil.
Urazové pojištění – smrt následkem úrazu a trvalé následky úrazu	1 mil.	1,5 mil.	1,5 mil.
Odpovědnost za škodu	200 tis.	1 mil.	2 mil.
Ztráta a poškození zavazadel	10 tis.	15 tis.	40 tis.
Spoluúčast v Kč	500	---	---
Asistenční služby			
Pojistné plnění	Pojistné částky (Kč)		
Repatriace	500 tis.	1,5 mil.	bez limitu
Repatriace tělesných ostatků	250 tis.	500 tis.	bez limitu
Náhrada na pořízení rakve	50 tis.	150 tis.	bez limitu
Právní pomoc	50 tis.	50 tis.	50 tis.
Cest. výdaje pro rodinného příslušníka	65 tis.	150 tis.	250 tis.
Ztráta cestovních dokumentů	---	20 tis.	20 tis.
Max. limit plnění na 1 pojistnou událost v rámci asistence	500 tis.	1,5 mil.	3,5 mil.

Pramen: internetové stránky České spořitelny, a.s., www.csas.cz

4.2.2 Pojištění zneužití platební karty v případě ztráty nebo odcizení

Tento produkt je určen všem držitelům debetních platebních karet vydaných Českou spořitelnou. Pojištění se vztahuje na náhradu škody vzniklou zneužitím ztracené nebo odcizené karty, ovšem pouze na transakce provedené v období začínajícím 72 hodin před koncem dne, ve kterém byla nahlášena ztráta nebo odcizení karty bance a končícím ve 24 hodin dne, ve kterém byla nahlášena ztráta nebo odcizení karty bance. Pojištění se nevztahuje na transakce provedené s použitím PIN s výjimkou neoprávněné karetní operace učiněné držitelem karty pod hrozbou fyzického násilí. Součástí pojistného plnění u všech sjednaných variant je také:

- náhrada odcizené hotovosti, kterou pojištěný vybral z účtu, ke kterému je vedena karta, na pobočce banky nebo z jiné banky nebo z bankomatu; k odcizení hotovosti musí dojít v době do 2 hodin po výběru hotovosti a prokazatelně při násilném přepadení nebo v důsledku nuceného výběru učiněného pod hrozbou fyzického násilí;
- náhrada výdajů vynaložených v souvislosti s výměnou ztracených nebo odcizených klíčů a osobních dokladů, pokud k takové ztrátě nebo odcizení došlo současně se ztrátou nebo odcizením karty;
- kompenzace poplatku za žádost o zablokování karty v případě ztráty nebo odcizení karty v částce dle Sazebníku České spořitelny.

Výše ročního pojistného a pojistných limitů u jednotlivých typů pojištění zneužití platební karty v případě ztráty nebo odcizení shrnuje následující tabulka.

Tabulka: Pojištění zneužití platební karty v případě ztráty nebo odcizení u ČS, a.s.

Typ pojištění	Zneužití karty v Kč	Odcizení hotovosti v Kč	Dokumenty a klíče v Kč	Roční pojistné v Kč
P 10	10 tis.	5 tis.	4 tis.	170
P 30	30 tis.	5 tis.	4 tis.	320
P 50	50 tis.	5 tis.	4 tis.	480

Pramen: internetové stránky České spořitelny, a.s., www.csas.cz

4.2.3 Produkty kombinující životní pojištění se spořicími a investičními programy

V rámci této skupiny bankopojistných produktů nabízí ČS čtyři základní možnosti. Jsou to Flexibilní životní pojištění FLEXI, Flexibilní životní pojištění JUNIOR, Kapitálové životní pojištění KAPITÁL a Investiční životní pojištění. Na tomto místě ovšem musíme učinit poznámku, že z žádných informací, které jsou k těmto produktům poskytovány, nelze usuzovat na konkrétní vztah nabízených produktů k produktu bankovnímu. Jelikož jsme tedy nenalezli rozdíl např. mezi kapitálovým pojištěním nabízeným pojišťovnami a programem FLEXI, nejsme s to analyzovat tyto produkty jako bankopojistné. Nicméně vzhledem ke skutečnosti, že teorie obecně obdobné produkty jako bankopojištění označuje, budeme je uvažovat v souhrnných tabulkách a také popíšeme skupinu těchto produktů nabízenou ČS.

Flexibilní životní pojištění FLEXI je pojistně-kapitálovým programem, který se skládá ze složky spoření a životního pojištění. Základní pojištěná rizika jsou pojištění dožití a smrti z jakýchkoliv příčin, dále je však klientům umožněno připojištění širokého okruhu dalších rizik (pojištění velmi vážných onemocnění, pojištění plné invalidity, aj.). Flexibilita a specifická tohoto produktu tkví ve skutečnosti, že klient si může zvolit výši podílu na spoření, resp. na pojištění rizik. Výhodou je garance růstu kapitálové hodnoty smlouvy min. 2% ročně ze strany ČS. Flexibilní životní pojištění JUNIOR kombinuje taktéž produkty spoření a životního pojištění, je ovšem zaměřeno na děti a dospívající. Tento produkt nabízí komplexní pojištění dítěte pro případ nepředvídatelných životních událostí, jako jsou vážnější nemoci a úrazy či nenadála ztráta rodiče. Součástí produktu je program spoření. Smyslem tohoto produktu je naspořit dítěti určité finanční prostředky usnadňující vstup do samostatného života při současné ochraně pro případ nastoupení určitých rizik.

Kapitálové životní pojištění KAPITÁL je produktem, který představuje kombinaci pojištění pro případ dožití nebo pro případ smrti z jakýchkoliv příčin se zúročením vložených prostředků. Odlišujícím prvkem od programu FLEXI je rozsah pojistného krytí klienta (u programu KAPITÁL je tento užší). Nakonec Investiční životní pojištění je spojením komplexního životního pojištění s výhodami investování do investičních fondů. Standardem v rámci každé pojistky je pojištění smrti či dožití, ke kterému je možné navázat další připojištění (pojištění velmi vážných onemocnění, úrazové a nemocenské pojištění, aj.). Jedinou vlastností tohoto produktu je skutečnost, že na klientovi ponechává výběr investičního programu, jehož prostřednictvím bude zhodnocována spořicí složka produktu. V současnosti ČS nabízí Stabilní a Dynamický program, které se liší zejména trváním očekávané investice klienta, když Stabilní program předpokládá investice na středně dlouhou dobu (5 či více let), zatímco Dynamický program na dlouhou dobu (7-10 či více let).

4.2.4 Úvěrové životní pojištění

Do této oblasti spadají tři bankopojistné produkty ČS, a to Úvěrové životní pojištění, Úvěrové životní pojištění HYPOTÉKA a Úvěrové životní pojištění BUŘINKA. Shodnou charakteristikou těchto produktů je jejich svázanost s bankovními úvěry, neboť tyto produkty

jsou určeny pouze pro klienty, jimž byl ze strany ČS poskytnut úvěr. Podstatou těchto produktů je krytí rizik v souvislosti s existencí nesplacené části úvěru. Při uzavření úvěrového životního pojištění je klient chráněn pro případ nastoupení určitých okolností (zpravidla smrt pojištěného, trvalá invalidita pojištěného, aj.), když je mu či jeho blízkým vyplacena částka ve výši nesplaceného zůstatku úvěru k datu, kdy pojistná událost nastala.

Rozdíly mezi uvedeným produkty ČS jsou dvojího charakteru. Nejprve se jedná o druh úvěru, k němuž je možné jednotlivý produkt sjednat. Úvěrové životní pojištění HYPOTÉKA je určeno klientům, jimž byl poskytnut hypoteční úvěr, Úvěrové životní pojištění BURINKA slouží klientům Stavební spořitelny České spořitelny, kterým byl poskytnut úvěr ze stavebního spoření, Úvěrové životní pojištění je nabízeno klientům, kterým byl poskytnut hotovostní nebo spotřebitelský úvěr. Dalším odlišným prvkem těchto produktů je rozsah pojistného krytí, zatímco pojistné krytí programu BURINKA a Úvěrové životní pojištění zahrnuje poměrně širokou skupinu rizik, nikoliv tedy pouze riziko pro případ smrti, v rámci programu HYPOTÉKA je kryto právě výhradně toto riziko.

4.2.5 Pojištění bytů, budov a staveb

Tyto produkty zajišťuje ČS pro své klienty prostřednictvím pojišťovny Kooperativa. Ačkoliv poskytovatelé obou složek produktu nejsou nikterak majetkově či funkčně propojeni, jedná se o produkty bankopojistné, neboť je zde zřejmá svázanost obou částí produktu, tedy bankovního a pojistného. Pojištění bytů, budov a staveb je klasickým pojištěním nemovitostí, avšak je možné jej sjednat pouze současně s poskytnutím úvěru na nemovitý majetek ze strany ČS.

4.3 Základní údaje o Komerční pojišťovně, vztah Komerční pojišťovny a Komerční banky

Komerční banka vstoupila na pojistný trh v roce 1995, kdy za tímto účelem založila dceřinou společnost Komerční pojišťovna, a.s. Tato pojišťovna byla zpočátku koncipována jako univerzální, v současné době se orientuje převážně na životní pojištění. Objem předepsaného pojistného za rok 2004 dosáhl výše 2,99 mld Kč, což činilo 2,68 % celkového objemu. Komerční pojišťovna se tak zařadila na deváté místo mezi českými pojišťovnami (v oblasti životního pojištění s podílem 6,39 % na místo šesté). Provázanost Komerční banky a Komerční pojišťovny se projevuje zejména v oblasti distribuce, neboť produkty Komerční pojišťovny jsou nabízeny klientům prostřednictvím sítě poboček Komerční banky a jsou rovněž integrovány do služeb poskytovaných bankou (poradce).

4.4 Charakteristika bankopojistných produktů Finanční skupiny Komerční banky (KB)

Komerční pojišťovna poskytuje následující pojistné produkty:

- a) životní pojištění Vital
- b) cestovní pojištění
- c) pojištění platebních karet Merlin (propojeno s platebními kartami)
- d) úrazové pojištění Patron (propojeno s běžným účtem)
- e) úvěrové pojištění (propojeno s úvěrovými produkty).

V případech uvedených sub a) a sub b) se jedná o čistě pojistné produkty, jež nejsou spojeny s produkty bankovními. Ostatní produkty je pak možno považovat za bankopojištění.

4.4.1 Pojištění platebních karet Merlin

Pokud jde o pojištění platebních karet Merlin [sub c)], je možné jej sjednat ke každé platební kartě vydané Komerční bankou. Pojištění kryje ztráty vzniklé v důsledku odcizení platební karty, jeho součástí je rovněž pojištění ztráty klíčů a osobních dokladů. Varianta Profí Merlin

kryje rovněž ztráty vzniklé při transportu hotovosti do banky za účelem jejího uložení. Přehled limitů pojištění Profi Merlin obsahuje následující tabulka:

Tabulka: Pojištění platebních karet Merlin

Limity pojistného plnění		Varianta I.	Varianta II.
Roční pojistné		348 Kč	588 Kč
I	Zneužití karty třetí osobou		
	- platby kartou	30 000 Kč	60 000 Kč
	- výběry na pobočkách KB	10 000 Kč	20 000 Kč
	- výběry na pobočkách jiných bank	5 000 Kč	10 000 Kč
II	Poplatky za stoplistaci a vydání karty po stoplistu	4 000 Kč	4 000 Kč
III	Krádež hotovosti v době do 48 hodin od výběru nebo výběr pod hrozbou fyzického násilí	2 000 Kč	2 000 Kč
IV	Krádež hotovosti (tržby) nesené jako vkladna pobočku KB	30 000 Kč	50 000 Kč
V	Pokud při krádeži vzniknou náklady na		
	- výrobu nových klíčů	5 000 Kč	5 000 Kč
	- pořízení nových osobních dokladů	500 Kč	500 Kč

Pramen: internetové stránky Komerční banky, a.s., www.kb.cz

4.4.2 Úrazové pojištění Patron

Úrazové pojištění Patron [sub d)] je produkt, jež je spojen s běžným účtem. Jeho účelem je po přechodnou dobu zajistit osoby, jež se v důsledku úmrtí majitele účtu mohou ocitnout v nelehké finanční situaci. Pojišťovna vyplatí okamžitě sjednanou částku (20 000 Kč) a po dobu jednoho roku bude poskytovat platby ve výši měsíčního příjmu zemřelého (dle plateb došlých v předchozím období na běžný účet), limit plnění činí 20 000 Kč měsíčně.

Tabulka: Úrazové pojištění Patron

Výše ceny za přijetí do pojištění

- varianta 1: 480 Kč ročně
- varianta 2: 950 Kč ročně

varianta 1

rychlé plnění 20 000 Kč
hlavní plnění (dle kreditního příjmu na běžném účtu) 0 - 120 000 Kč

varianta 2

rychlé plnění 20 000 Kč
hlavní plnění (dle kreditního příjmu na běžném účtu) 120 001 - 240 000 Kč

Pramen: internetové stránky Komerční banky, a.s., www.kb.cz

4.4.3 Úvěrové pojištění

Úvěrové pojištění je možno rozčlenit na:

- rizikové životní pojištění k úvěru - kryje riziko úmrtí osoby, již byl poskytnut úvěr; pozůstalí jsou tak zbaveni povinnosti hradit nesplacenou část úvěru, stejně tak se snižuje i riziko banky;
- kolektivní pojištění ke spotřebitelským úvěrům - ke spotřebitelskému úvěru je automaticky poskytováno kolektivní pojištění (splňuje-li klient podmínky pro zařazení do tohoto pojištění), klient nehradí pojistné; pojištění kryje riziko smrti, plné invalidity, pracovní neschopnosti a ztráty zaměstnání.

4.5 Základní údaje o ČSOB pojišťovně, vztah ČSOB pojišťovny a Československé obchodní banky

ČSOB založila vlastní pojišťovnu s názvem ČSOB Pojišťovna již v roce 1992, v současné době má v této obchodní společnosti čtvrtinový podíl. Jedná se o univerzální pojišťovnu se širokou škálou produktů životního i neživotního pojištění. V roce 2004 dosáhl objem

předepsaného pojistného 6 miliard Kč, což ČSOB Pojišťovnu řadí na čtvrté místo mezi pojišťovnami v životním pojištění (7,7 %) a šesté místo v pojištění neživotním (4,0 %). ČSOB nabízí prostřednictvím sítě svých poboček jednak vybrané pojistné produkty ČSOB Pojišťovny a rovněž i dalších subjektů, a to Poštovní spořitelny, a.s., a D.A.S. pojišťovny právní ochrany, a.s. Distribuci těchto produktů zajišťuje síť poboček ČSOB a Poštovní spořitelny.

4.6 Charakteristika bankopojistných produktů Finanční skupiny Československé obchodní banky (ČSOB)

Československá obchodní banka nabízí následující pojistné produkty:

- a) ČSOB Cestovní pojištění,
- b) ČSOB Životní pojištění,
- c) cestovní pojištění k platebním kartám (spojeno s platební kartou),
- d) pojištění platebních karet (spojeno s platební kartou),
- e) pojištění právní ochrany pro řidiče motorových vozidel (spojeno s platební kartou),
- f) rizikové pojištění úvěru (spojeno s poskytnutým úvěrem, pouze prostřednictvím ČSOB Leasing, a.s.).

Produkty uvedené sub a) a sub b) nejsou produkty bankopojištění (viz výše), proto jim nadále nebyla věnována pozornost.

4.6.1 Cestovní pojištění k platebním kartám

Cestovní pojištění k platebním kartám [sub c)] dnes patří k běžnému standardu. Liší se v závislosti na typu platební karty, vztahuje se na majitele platební karty, popř. i na rodinné příslušníky. V základní variantě (Standard) kryje léčebné výlohy a odpovědnost za škodu, ve variantách ostatních zahrnuje rovněž pojištění proti následkům úrazu (Exklusive, Gold) a pojištění zavazadel (Gold). Součástí cestovního pojištění je rovněž široká škála asistenčních služeb (nikoliv typ Standard).

4.6.2 Pojištění platebních karet

Pojištění ztráty či krádeže platební karty [sub d)] kryje riziko ztráty vzniklé v důsledku neoprávněného použití platební karty, a náklady, jež vzniknou v souvislosti s vystavením nové karty. ČSOB nabízí následující varianty pojištění platební karty.

Varianta	Roční limit pojistného krytí	Roční pojistné (jednorázové)
Basic	do 15.000,- Kč	150,- Kč
Classic	do 50.000,- Kč	460,- Kč
Super	do 85.000,- Kč	800,- Kč
Extra	do 200.000,- Kč	1.300,- Kč

4.6.3 Pojištění právní ochrany pro řidiče motorových vozidel

Pojištění právní ochrany pro řidiče motorových vozidel [sub e)] poskytuje ČSOB ve spolupráci s D.A.S. pojišťovnou právní ochrany, a.s. Jedná se o pojištění, jež je možno sjednat k libovolné platební kartě a které zaručuje pojištěnému škálu asistenčních služeb v souvislosti s provozováním motorového vozidla, a to zejména tísňovou linku pro případ dopravní nehody a úhradu nákladů právního zastoupení v případě eventuálního sporu.

4.6.4 Rizikové pojištění úvěru

Rizikové pojištění úvěru ČSOB nenabízí, činí tak pouze prostřednictvím společnosti ČSOB Leasing a.s., a to ve dvou variantách – varianta A zahrnuje rizika smrti, plné invalidity a

pracovní neschopnosti v důsledku úrazu nebo nemoci, varianta B (pouze pro nepodnikatelské subjekty) rovněž i riziko ztráty zaměstnání.

4.7 Porovnání nabídky bankopojistných produktů u analyzovaných bank

Příložená tabulka shrnuje, které typy bankopojistných produktů jednotlivé analyzované banky poskytují.

Tabulka: Bankopojistné produkty jednotlivých bank

	ČS	KB	ČSOB
cestovní pojištění k mezinárodním platebním kartám	A/3	A****	A/7
pojištění zneužití platební karty v případě ztráty nebo odcizení	A/3	A/2	A/4
kombinace životního pojištění se spořicími a investičními programy	A/4	A/4	A/4
úvěrové životní pojištění	A/3	A/2	A**
pojištění bytů, budov a staveb	A*	N	N
úrazové pojištění	N	A/2	N
pojištění právní ochrany pro řidiče motorových vozidel	N	A	A***

Pramen: internetové stránky bank, www.csas.cz, www.kb.cz, www.csob.cz

A... banka bankopojistný produkt poskytuje; N...banka bankopojistný produkt neposkytuje

/2... udává počet variant bankopojistných produktů v rámci stanovené skupiny

*... ČS zajišťuje tento produkt prostřednictvím pojišťovny Kooperativa

**... ČSOB zajišťuje tento produkt prostřednictvím společnosti ČSOB Leasing

***... ČSOB zajišťuje tento produkt prostřednictvím společnosti D.A.S.

****... pouze u vybraných karet

4.8 Porovnání pojištění platebních karet u analyzovaných bank

Následující tabulka porovnává srovnatelný bankopojistný produkt jednotlivých bank, a to pojištění platební karty.

Tabulka: Limity pro pojistné plnění z pojištění platebních karet u analyzovaných bank

název banky	ČS	KB	ČSOB
název varianty	P30	Varianta I.	Classic
roční pojistné (Kč)	320	348	460
zneužití karty (Kč)	30.000	30.000 – platba kartou 10.000 – výběr hotovosti	50.000
odcizení hotovosti* (Kč)	5.000	2.000	---
dokumenty a klíče (Kč)	4.000	500/5.000	---
poplatky za stoplistaci (Kč)	---	4.000	---
krádež hotovosti nesené do banky (Kč)	---	30.000	---

Pramen: internetové stránky bank, www.csas.cz, www.kb.cz, www.csob.cz

Pokud bychom měli nabízené produkty zhodnotit, je zřejmé, že ČSOB nabízí nejvyšší ochranu, avšak pouze v absolutní části, neboť pojišťuje jediné riziko klienta, navíc za nejvyšší poplatek. Produkty ČS a KB jsou navzájem velice podobné, za nevýhodu produktu KB považujeme diferenciaci zneužití platební karty na zneužití platbou a zneužití výběrem. Bylo by tedy obtížné určit, který produkt je nejvýhodnější, avšak je možné uzavřít, že klienti všech tří bank jsou v případě zneužití karty dostatečně chráněni, mají-li pojištění sjednáno.

5 Poznámka k bankopojistným produktům na zahraničních finančních trzích

V nabídce zahraničních subjektů v rámci nejvyspělejších bankopojistných trhů se objevily bankopojistné produkty, jenž doposud nejsou na českém trhu poskytovány. Jedná se o produkty s názvy Extended Warranty, Gap Insurance - Guaranteed Auto Protection a Key person insurance. Jejich podstata je následující:

- Extended Warranty neboli Prodloužená záruka je specifickým bankopojistným produktem vázaným k platební kartě; slouží k pojištění rizika poškození či znehodnocení věci zakoupené prostřednictvím této platební karty a ve své podstatě se jedná o prodloužení záruční doby nakupovaného produktu; k Extended warranty je možné doplnit tzv. Purchase Assurance neboli Pojištění proti krádeži
- Gap Insurance - Guaranteed Auto Protection neboli Pojištění dluhu je určeno klientům, kteří získají automobil na splátky, ať už formou leasingu či bankovního úvěru; toto bankopojištění pokrývá situace, kdy klient znehodnotí zakoupený vůz (nehoda, ukradení) a pojistné plnění přiznané pojišťovnou na základě této pojistné události nedosahuje výše dosud nesplacených splátek úvěru či leasingu; v tomto případě tak klient získá od subjektu, s kterým Gap Insurance sjednal, rozdíl mezi pojistným plněním získaným na základě pojistné události a zbývající výši úvěrových (leasingových) splátek, které je nucen uhradit;
- Key person insurance neboli Pojištění klíčové osoby je bankami poskytováno podniku, který získal u této instituce bankovní úvěr; pojištění se vztahuje na riziko smrti klíčového zaměstnance, jehož úmrtí může ohrozit chod podniku; pokud tato událost nastane, je úvěrové riziko banky z poskytnutého úvěru kryto právě tímto bankopojištěním.

6 Závěr

Problematika zkoumaná v této práci, tedy bankopojištění finančních skupin, je oblastí v současnosti nanejvýš aktuální, neboť bankopojištění představuje v posledních letech jednu z nejdynamičtěji se rozvíjejících součástí finančního trhu. Mezi příčiny tohoto stavu je možné označit globalizační tendence finančních trhů a také zřejmou komplementaritu bankovních a pojistných produktů.

V této seminární práci jsme se nejprve snažili zkoumat základní aspekty bankopojištění samotného, bankopojistných produktů a také fungování bankopojistného trhu. Pro komplexní pochopení dané problematiky bylo nutné zaobírat se v první řadě teoretickými východisky a tezemi. Významná část této práce však byla věnována současné situaci na českém bankopojistném trhu, když jsme analyzovali poskytující subjekty a nabídku bankopojistných produktů tří nejvýznamnějších bank českého bankovního sektoru (Česká spořitelna, a.s., Komerční banka, a.s. a Československá obchodní banka, a.s.). Pro vytvoření základní představy a možnost srovnání jsme do práce zařadili také text o rozšířenosti bankopojištění v zahraničí, resp. o moderních zahraničních bankopojistných produktech, které doposud na český bankopojistný trh nebyly uvedeny.

Ačkoliv jsme v kapitole o formách distribuce pojistných produktů uvedli, ve shodě s odbornou literaturou, že bankopojištění je jednou z forem distribuce pojistných produktů ze strany pojišťoven, v podmínkách České republiky nelze s tímto konstatováním zcela souhlasit, neboť bankopojištění zde představuje spíše obchodní strategii bank a je rozvíjeno především z jejich iniciativy v důsledku existujících konkurenčních tlaků. Obdobná je situace na jednotlivých národních trzích střední a východní Evropy, například na Slovensku. V této souvislosti by tak bylo možné učinit dílčí závěr, že bankopojištění, resp. bankopojišťovnictví v České republice, je reprezentováno spíše bankovním sektorem, tedy banky v něm vystupují aktivněji a jejich význam je tak větší. To ovšem dle našeho přesvědčení svědčí o určité míře vyspělosti bankopojistného trhu v ČR, neboť subjekty již neposkytují bankopojistné produkty pouze na základě dohod o kooperaci, nýbrž jsou ve většině případů majetkově a funkčně propojeny, což značí kvalitnější institucionální předpoklady pro činnost těchto subjektů.

Určitý problém při vypracovávání této práce vyvstal při snaze srovnat bankopojistné produkty v nabídce jednotlivých bank navzájem či bankopojistné produkty s obdobnými pojistnými produkty pojišťoven. Analyzované banky poskytují do značné míry odlišné bankopojistné produkty, které sobě odpovídají pouze v rámci základních charakteristik, proto bylo složité vůbec nalézt srovnatelný bankopojistný produkt. V práci obsažené srovnání bankopojistného produktu všech tří analyzovaných bank je proto spíše ilustrativní a nelze z něj činit závěry většího významu. Opět bychom však na tomto místě připojili, že situace, kdy banky poskytují v zásadě obdobné bankopojistné produkty, které se ovšem v jednotlivostech významně liší, dle našeho názoru značí o jisté vyspělosti bankopojistného trhu v ČR. Porovnat bankopojistné produkty s obdobnými pojistnými produkty pojišťoven bylo taktéž obtížné, neboť se především jedná o srovnávání nesrovnatelného, navíc vzhledem k časté vazbě bankopojistných produktů na určitou osobu a další charakteristiku (např. hypoteční úvěr u úvěrového životního pojištění) nebylo v našich silách získat srovnatelné údaje k jednotlivým produktům. Pokud bychom zde ovšem měli učinit alespoň dílčí nastínění problematiky, tak zběžné srovnání cestovního pojištění k mezinárodním platebním kartám ČS s ročním cestovním pojištěním Kolumbus u PČS vyznívá lépe pro prvně jmenované, naopak srovnání úvěrového životního pojištění BUŘINKA od ČS s obdobným životním pojištěním u České Pojišťovny, a.s., ukazuje spíše na výhodnost druhého uvedeného. Jsou-li tato naše zjištění pravdivá, je zřejmé, že bankopojištění prozatím nepřináší českým klientům jednoznačnou výhodu v oblasti ceny a kvality nabízených produktů. Je však možné očekávat, že s ohledem

na postupnou konsolidaci českého bankopojistného trhu a zostřování konkurenčního soupeření jednotlivých subjektů dojde v budoucnosti v České republice ke zkvalitnění bankopojistných produktů a snížení jejich cen.

Perspektivy vývoje bankopojištění v České republice jsou značné. V současné době bychom mohli nalézt limity dalšího rozvoje bankopojištění, jak na straně nabídky, tak také poptávky. Budoucí rozšíření a konsolidace bankopojistného trhu jsou možné pouze za současné existence silných, stabilních a vnitřně propojených subjektů ve smyslu bankopojišťoven či finančních konglomerátů. Ty by poté měly přihlédnout ke zkušenostem ze zahraničí a zároveň předkládat vlastní inovativní bankopojistné produkty přinášející klientům požadované výhody. Na druhé straně samotní potenciální klienti doposud mnohdy nedostatečně vnímají přítomnost produktů bankopojištění a spíše setrvávají na tradičním přísném rozlišování produktů bankovních a pojistných. Změna tohoto přístupu a posuny v bankopojistné sféře uvedené výše je tak možné považovat za předpoklady rozvoje bankopojištění v České republice.

7 Seznam použitých pramenů

7.1 Odborné publikace

- [1] ČEJKOVÁ, V., NEČAS, S., ŘEZÁČ, F. *Pojistná ekonomika*. 1.vydání. Masarykova univerzita v Brně, 2003. 145 s. ISBN 80-210-3288-X.
- [2] DAŇHEL, J. *Kapitoly z pojistné teorie*. 1. vydání. Praha: VŠE, nakladatelství Oeconomia, Praha, 2002. 140 s. ISBN 80-245-0306-9.
- [3] MIKOVÍNYOVÁ, L. *Aktuální problémy v oblasti bankopojištění*. Brno: ESF MU, 2005.
- [4] ZUZAŇÁK, A. *Marketing v pojišťovnictví*. Praha: LINDE Praha, a.s. – Právnické a ekonomické nakladatelství Bohumily Hořinkové a Jana Tuláčka, 1998. 79 s. ISBN 80-7201-137-5.

7.2 Odborné články

- [5] DAVIDOVÁ, P., JIRKA, J. Bankopojištění nepatří jen do oblasti teorie. *Bankovníctví*. 6/2004. s. 24.
- [6] HRDÝ, M. Obliba bankopojištění rychle roste. *Profit*. Dostupný na: <http://www.profit.cz>.
- [7] ILLETŠKO, P. Bankopojištění, jeho výhody a perspektivy v České republice. *Pojistný obzor*. roč. 80, č. 4/2003, s. 15. ISSN 0032-2393.
- [8] Výhody a nevýhody bankopojištění. *Pojistný obzor*. roč. 76, č. 7/1999, s. 9-11. ISSN 0032-2393.

7.3 Ostatní zdroje

- [9] www.csas.cz (internetové stránky České spořitelny)
- [10] www.pojistovnacs.cz (internetové stránky Pojišťovny České spořitelny)
- [11] www.kb.cz (internetové stránky Komerční banky)
- [12] www.csob.cz (internetové stránky Československé obchodní banky)
- [13] www.cap.cz (internetové stránky České asociace pojišťoven)